MARIE ŠULCOVÁ

RŽMBERSKÝ JEZDEC

KLOKAN

edice

Copyright © Marie Šulcová, 2025
Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.
Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Copyright © Marie Šulcová, 2025
Redakční úprava Otilie Grezlová
Grafická úprava obálky Emil Křižka
Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,
v edici Klokan, 2026
shop@alpress.cz
Vydání první

ISBN 978-80-7695-719-0

LANCKNECHT

Ne, ještě nepřišla ta správná chvíle. Do útoku zbývá poslední, hrozivě opojný okamžik. Střelec v duchu měří vzdálenost, která ho dělí od blížícího se nepřítele. Zatím by nedostřelil. Čtyři sta kroků mezi námi a jimi, to je hranice úspěšného zásahu. Arkebuza je nabitá, doutnák hoří, ale střelce zatím chrání hradba pikenýrů.

Teď! Muž vystupuje ze čtvercové formace, doutnák založen do kohoutku, klapnutí spouště. Následuje tvrdý zpětný náraz do ramene, ohlušující rána a oblak štiplavého dýmu. Rychle zpět do formace. Nabíjení je zdlouhavé, je třeba ochrany pikenýrů, jejichž šestimetrové píky slouží jako hráz. Střelec pohledem zkontroloval svoji rotu arkebuzírů, souhra byla dokonalá. I jeho deset mužů již stojí v relativním bezpečí formace a ládují své hákovnice. Tváře mají černé od kouře, ale oči jim jiskří.

Teď už nepočítá kroky nepřítele. Přední řady bojovníků s dvouručními meči a halapartnami se již prolnuly s řadami protivníka. Nyní jde o to co nejrychleji zvládnout těch sto pohybů, které jsou zapotřebí k nabití zbraně, a opět vypálit. Střelec cítí žár své ručnice, je palčivější než obvykle, nebo se mu to jen zdá? Dvanáct dávek střelného prachu, které má zavěšené na bandalíru, se tenčí, zbývá jich jen pár. Příležitost pro střelbu za chvíli mine. Nastává řež, boj muže proti

muži. Ještě jednou to zkusí, než přijde čas vytasit katzbalger a vrhnout se do změti těl.

Na rozdíl od předchozích okamžiků, kdy pálil více méně na slepo s nadějí, že si kulka najde v zástupu lidských těl nějakou oběť, je nyní jeho cíl zřejmý a přibližuje se nebezpečně rychle. Jezdec v lehké zbroji, s kopím v napřažené paži, se v oblaku prachu vířeném koňskými kopyty řítí přímo proti němu. Z boje všech proti všem je náhle souboj dvou mužů. To kopí je určené střelci, bude-li jeho kulka pomalejší.

Rána z arkebuzy zanikla v bitevní vřavě. Byla to její salva na rozloučenou, další už z rozžhavené zbraně nezazní. Střelec s výkřikem klesl k zemi. Ruce, které ho pohotově vtáhly zpět za hradbu zježených kopí, na sobě již necítil. O pár metrů dál se v kaluži krve zmítá postřelený kůň a svou vahou drtí bezvládné tělo svého pána.

Hejno krkavců přelétalo nad bojištěm posetým těly v pestrobarevných kabátcích. Výstřední móda lancknechtů proměnila tu ponurou scénu zmaru v barevnou podívanou, jakýsi poslední vzdor umírajících. Od Marignana si blátem smíšeným s krví razily cestu povozy, na které nakládali raněné. Kola se bořila do rozbředlé půdy, koně napínali síly, ale ani rány bičem je nedokázaly přimět k rychlejšímu postupu. Skřehotání krkavců se mísilo se sténáním raněných. Volání o pomoc – v italštině, francouzštině, němčině – navádělo muže z tábora, kteří se v haldách těl snažili odhalit živé. Volání ale sláblo, hlasy odumíraly…

Mladý voják se sežehlými vlasy, přilepenými k čelu krví a potem, se popálenýma rukama pokusil nadzvednout tělo, které leželo na něm. Příšernou bolest, která ho probrala z bezvědomí, vystřídal děs: Zůstane tu zaklíněný, pohřbený pod mrtvolami…

„Já nejsem mrtvý!“ Hrdlo spálené od výbuchu arkebuzy ale nebylo schopné řeči, z křiku se stal spíš šepot.

Na lombardskou pláň se pomalu snáší soumrak. A také mlha, která brzy zhoustne

a znemožní prohledávání bojiště. Koho najdou teď, snad přežije. Zítra ráno už budou jen zahrabávat mrtvé.

„Vůz je plný, končíme," zahulákal vozka. „Bude to zázrak, jestli touhle bažinou projedeme zpátky do tábora."

„Počkej," zarazil ho jeho pomocník. „Myslím, že jsem ještě někoho zaslechl." Přimhouřil oči a upřel je směrem, ze kterého snad zazněl ten hlas. Překročil několik mrtvol a po pár krocích narazil na dvě propletená těla. Jedno zjevně bezvládné a druhé snažící se vyprostit ze svého zajetí. „Tak ho vezmeme,, vypadá docela živě," zazubil se a s heknutím naložil zraněného lancknechta na svá široká záda.

Když se následujícího dne raněný střelec probral v dřevěné chatrči na slámě, uvědomil si, že mu už někdo pečlivě obvázal popálené ruce a krk pruhy plátna a že vedle něj na podlaze stojí džbánek s pivem.

Omračující puch, šířící se ze zkrvavených, močí a potem nasáklých těl ostatních raněných, mu však okamžitě vzal naději, že teď už to bude dobré.

Ne, není to dobré a nebude, dokud se nedozvím, zda přežili i druhové z roty. Z mojí skvělé, nepřemožitelné roty arkebuzírů. Čert vem bolest, smrad i smrtku, co tu dychtivě obchází, jen když mi někdo řekne, co je s mými kamarády…

Slaměná zástěna sloužící jako dveře se odhrnula a do chýše vstoupil statný muž v prostém oděvu. Paprsky ranního slunce, pronikající sem zvenku, nasvítily jeho ryšavé vlasy a širokou pihovatou tvář. Zjevně krátkozraké oči zamžouraly do šera chýše. Jeho pohled se zastavil na ležícím střelci. Zakřenil se.

„Tak jak se ti daří?" A aniž by čekal na odpověď, přidřepl k raněnému. „Já jsem Matěj, abys věděl, a včera jsem tě našel a přitáhl sem."

„Chceš peníze?" zachrčel voják.

„A máš je?“ opáčil pobaveně zrzek. „Jasně že máš, určitě bereš dvojí žold, to se pozná podle těch krásných hadrů, co máš na sobě. A ta přilba, co se u tebe válela, byla taky parádní. Kyrys jsme ti radši servali, dusil tě, ale nejspíš ti zachránil život… Měl jsi asi arkebuzu, co?“

„Bože, ty jsi ale užvaněný,“ vzdychl raněný a pokusil se nadzdvihnout. Ruce ho ale zradily a klesl zpět na slámu. Na vlastním hlasu ho něco zarazilo, jen nevěděl co.

„Jo, to jsem, a taky jsem zvědavý. Moc by mě zajímalo, jak se jmenuješ. Když jsme tě nakládali, mluvil jsi totiž česky. No, mluvil, spíš klel.“

„Jindřich,“ zašeptal odevzdaně raněný. Teď už chápal, co je jinak. Po letech strávených na italských bojištích začal zase mluvit česky.

Do chatrče vstoupila mladá žena. V koši nesla misky s kaší, lžíce a čisté obvazy.

„Dorko, podívej, je tu krajan,“ přivítal ji Matěj. „A tohle je moje žena. Ona je ze Slezska. Tu kaši umí náramně dobrou, pochutnáš si. Oni ve Slezsku ani nic jiného nejedí…“

Žena ho přetáhla dřevěnou lžící po hlavě a v širokém úsměvu odhalila téměř bezzubé dásně. „A tohle je můj hubatý muž. Už třetí,“ zdůraznila „Vojáci jsou nejlepší manželé. Když mě omrzí, většinou je brzy zabijí a já si můžu vzít dalšího.“

„Spíš musíš, ty důro jedovatá. Bez manžela bys musela od vojska, a to bys nerada, co?“

„Bodejť, tady si za rok vydělám víc než moje sestry na statku za celý život.“

Přiklekla k Jindřichovi a vložila mu do třesoucích se rukou misku. „Najez se, pane, to tě postaví na nohy.“

„No jo, ta se odsud nehne. A přitom u mě doma je tak krásně,“ hartusil dál Matěj. „Jenže rybníkářovo bydlo milostivé paní není dost dobrý.“ Pak stočil hovor zpět k Jindřichovi. „Co se ti vlastně stalo?“

„Jak jsi správně pochopil, roztrhla se mi puška.“

„No, to jsi měl tedy z pekla štěstí, hlavu ti to neustřelilo, dokonce ani pěknou tvářičku nespálilo."

„Řekni mi," přerušil ho Jindřich, „jak bitva dopadla? Zvítězili jsme?"

„Zvítězil francouzský král, Milán mu padl do klína. Dostal, po čem toužil, žabožrout…"

„Dostal, za co nás zaplatil," uťal ho Jindřich.

Matěj ho chvíli pozoroval, jak zápasí se lžicí, ale chuť vyptávat se potlačit nedovedl. „Jsi u vojska dlouho?"

„Skoro čtyři roky. Nejdřív s píkou, pak s dvouručním mečem, poslední rok s arkebuzou. A teď s holýma rukama, který neuzvednou ani tuhle mizernou misku. Zatraceně!"

Cítil, jak mu vztek stoupá do hlavy. Tvář se mu zkřivila bolestí, ale on vzdorovitě nabral na lžíci další sousto. Ne, přece tu nechcípnu, v tomhle špinavém brlohu, kde se mi za chvíli rány zanítí, jak jsem to viděl už tolikrát u raněných. Musím nabrat sílu a pryč, pryč odsud. Vrátím se, až budu zdravý. Ale nejdřív se musím dozvědět pravdu.

„Poslouchej, Matěji, musíš najít velitele pátého praporu a zjistit, jak si stojí… nebo leží moje rota. Řekni, že tě posílá *fähnrich Henri*, aby ti ten Alsasan rozuměl."

„Pokusím se, krajane, ale teď odpočívej." Matěj ho přátelsky poplácal po noze – ta vypadala zdravě.

„Ne, pokusit se nestačí. Prostě to udělej, prosím."

Zrzek jen kývnul a spolu se ženou se odporoučeli.

Jindřich do sebe žíznivě obrátil obsah džbánku a zmučeně klesl na vlhkou slámu. Okamžitě se propadl do neklidného spánku.

Když se znovu probral, vůbec netušil, kolik času uplynulo. V chatrči zůstal jen on a ještě jeden muž, který vytrvale blouznil. Jindřich si díky hladu, žízni a dalším nutkavým tělesným potřebám uvědomil, že stále žije a že se dokonce cítí lépe. Dorazí znovu Matěj? A jeho žena s kaší?

Jeho přání se brzy splnilo. Na Matějově tváři však postrádal dřívější úsměv.

„Neseš mi zprávu?“ zašeptal. Mluvení ho stále příliš namáhalo.

„Jsi jediný, kdo přežil,“ řekl Matěj a sklopil hlavu. Nastalo ticho, přerušované jen tlumenými zvuky táborového života, ržáním koní a vzdáleným bubnováním. Žena začala Jindřichovi opatrně sundávat krvavé obvazy. Muselo to strašně bolet, protože spolu s obvazy se sloupávaly i kusy zčernalé kůže, ale Jindřich ani nezasténal. Mlčky dokončila svoji práci a pokynula Matějovi k odchodu.

„Neodcházej,“ zarazil ho Jindřich. Znělo to naléhavě.

Žena jen pokrčila rameny, posbírala cáry pláten ze země a odešla sama.

Matěj čekal, že mu Jindřich možná chce něco říct o svých zabitých druzích, proto ho překvapila jeho otázka.

„Říkal jsi, že jsi byl rybníkář. Odkud vlastně jsi?“

O mrtvých mluvit nechceme ani jeden, oddechl si Matěj a s chutí se pustil do vyprávění:

„Z nejkrásnějšího kraje, jaký si umíš představit! Holky jsou tam líbezné, v krčmách dobré jídlo a pití, městečka úpravná, kolem nich voňavé louky a lesy, kde je dost zvěře pro pány i pro pytláky. Pravda, taky je tam dost bažin a močálů, ale hlavně, hlavně rybníky. Nikde jinde takové nemají. Kapři jsou v nich velcí jako telata, až do Lince je na trh vozíme, jaká je po nich sháňka.“

Matěj se na chvilku zasnil, ale hned zas pokračoval. „Jenže jonák jako já musí pro tu krásu nejdřív vlastníma rukama vykopat hromady země, drnů a kamení. A z toho kamení a země pak navršit hráze a ty tarasit… Dřina to je, a když ti dva groše na den už nestačí, jdeš raději do armády. Jako zákopník se taky nadřu, ale přece jenom dostanu o něco víc.“

„A kde je ta tvá země zaslíbená, ve které se ovšem nedá žít?“

Matěj nejistě zamrkal. Někdy Jindřichovi úplně nerozuměl, ale jazykem to nebylo.

„No přece na jihu, v Třeboni, na panství pánů, co mají v erbu růži. Kdyby se mi tehdy neroznemohl táta a já nemusel nacpat felčarům do chřtánu první poslední, kdybych nemusel vydělat na věno pro sestry, vůbec bych se odtamtud nehnul. Bylo mi tam dobře. Náš fišmistr byl skvělý chlap, nějaký Štěpánek z Netolic, a náš pán, pan Vok…“

Jindřichovi klesla hlava na uválenou slámu a dlaněmi si zakryl oči, jako by ho i ta trocha světla obtěžovala.

„Pan Vok byl vrchnost jaksepatří. Moc hodný pán to byl, dej mu Pán Bůh věčnou slávu. S každým prohodil vlídné slovo, i s takovými pohůnky jako jsem já. A vodou byl úplně posedlý. Se Štěpánkem měli velké plány. Třeba ten nápad, jak strouhou přivést živou vodu z Lužnice do rybníků, to jim snad někdo shůry poradil. A hlavně všechny ty nové rybníky, to byla nádhera! Tisý, Koclířov, Ruda… Když jsme je napouštěli, bral tam pan Vok i své kloučky na obhlídku, asi chtěl, aby tou voňavou vodou taky nasákli.“

Matěj zkoumavě zapátral v Jindřichově obličeji. „Neměl bych raději skočit pro pivo? Snad ti ty moje povídačky nepřitížily.“

Jindřichovu tvář přelétl sotva znatelný úsměv, v šeru chatrče stejně neviditelný jako slzy.

„Naopak, myslím, že se mi právě ulevilo. Ale pivo určitě přines, vypijeme ho spolu.“

Zašátral ve skryté vnitřní kapse u vesty.

„Anebo raději víno, to tu mají lepší. Tady máš na ně peníze. A tyhle jsou pro tebe. Jen ber, necukej se, vidím, že je chceš. A já ti dlužím mnohem víc.“

Bologno, konečně tě zase vidím, ty krásko moje rudá, tučná a vzdělaná! zaradoval se Jindřich, když zastavil koně na pahorku, ze kterého mohl v záři zapadajícího slunce přehlédnout celé stověžaté město. A nebyly to jen věže kostelů, ale i desítky věží střežících patricijské domy, jejichž cihel-

né zdivo hrálo teď navečer všemi odstíny červené a oranžové. Pohled to byl povznášející, ale věděl, že nejlepší ho teprve čeká: putyky plné veselých studentů, kteří rádi utratí i poslední peníz za místní nepřekonatelnou šunku, paštiky a sýry, víno a kořalku. A hlavně frejířky obdařené nestoudnou jižanskou krásou.

Tuhle noc už budu spát v pořádné posteli! Jindřich pobídl koně, kterého koupil za poslední žold, a cválal vstříc městu. Statný hřebec bylo to poslední, co jej poutalo k jeho vojenské minulosti. Kapitán praporu se s ním rozloučil jen nerad, nabádal ho, ať se vrátí k vojsku, jakmile se mu rány zahojí. Naznačoval, že by mohl časem zaujmout jeho místo. Jindřich slíbil, ale novou arkebuzu si zatím nekoupil. Zážitek blízké smrti s ním otřásl víc, než byl ochotný si připustit.

K bráně zvané Porta Nova dorazil těsně před západem slunce. Stráž ho zpražila nedůvěřivým pohledem, ale nechala ho projít. Lancknechti se sice čas od času nepěkně poperou, ale zas rádi utrácejí, a tak jsou víceméně vítaní. Za Porta Nova se rozkládala důvěrně známá čtvrť, vyhledávaná studenty artistické fakulty. Tady, nedaleko kostela San Francesco, strávil Jindřich studentská léta. Přišlo mu pošetilé vydat se do svého starého bytu, měl by spíš zajít do nějaké krčmy a požádat o nocleh, ale nemohl si pomoci. Koně za poplatek ustájil v nedaleké maštali a pěšky se vydal tam, kde před odchodem do armády strávil skoro tři roky. Jeho poslední spolubydlící byl tehdy Jan, urozený mladík z Čech, stejně jako Jindřich věčně bez peněz, jen z trochu jiných důvodů. Je možné, že by tu ještě žil?

Vstoupil do klenutého mázhausu v přízemí, nasál povědomou vůni dušených artyčoků, odkopl dotěrnou kočku a začal stoupat po točitých schodech do patra. Už v půlce schodiště ho zarazily podivné zvuky ozývající se z jeho bývalého domova. Skřípání, vrzání, hekání… Jindřich se

pousmál. Nahoře zjevně probíhá intenzivní studium nebo přímo *lectio divina*.

Zaklepal na dveře. Nejdřív ohleduplně, ale když nikdo neotvíral, přidal na síle. Zevnitř se ozvaly povědomé nadávky. V češtině. Dveře se pootevřely a ven vykoukla rozcuchaná hlava se zarudlýma očima. Do půl těla nahý, lehce vypasený, od námahy zčervenalý Jan Popel z Lobkovic.

Jindřich se šibalským úsměvem na rtech rozevřel doširoka náruč. Popel na něj vytřeštil oči, ve zmatku pustil prostěradlo, které mu zakrývalo spodní část těla, a vrhnul se mu kolem krku. Dívka na posteli se nasoukala pod pokrývku a pobaveně sledovala, jak její kavalír v té jeho příšerné řeči cosi radostně vykřikuje. Popel vtáhl Jindřicha do pokoje a stále znova mu třásl pravicí, plácal ho po zádech a smál se, až se zalykal.

„Jindřich z Rožmberka! Živý a zdravý! Bože, to se mi snad zdá! Kde jsi se celá léta toulal? Povídej, přeháněj."

„Když mi dáš napít a večeři k tomu, vypovím ti to líp než Petrarca a Boccaccio dohromady. Ale Dekameron nečekej, připrav se na něco ostřejšího."

„Jako třeba Vergilia?" Popel začal samým smíchem škytat. Pak trochu zvážněl. „S tou večeří to bude ale horší, tady nic nemám, ani kapku."

„A víš, že mě to nepřekvapuje? Naštěstí jsem žoldnéř těsně po výplatě. A lazar k tomu. Jestli mi nepustíš ruku, tak začnu řvát. Mám ji trochu připečenou, víš…"

Popel od něho s omluvou odskočil a začal se shánět po kalhotách. Teprve teď si uvědomil, že v poduškách stále leží to děvče. Zalovil ve splasklém váčku a vyndal dvě drobné mince. Vložil jí je do ruky a něco omluvně zamumlal v italštině. Dívka se ušklíbla a začala se zvolna soukat do šatů. Dávala si záležet, aby si ji Jindřich stihl dobře prohlédnout. Lancknechti bývají štědřejší než studenti.

* * *

V krčmě si našli stůl trochu stranou ostatních a pustili se zároveň do mísy těstovin sypaných parmazánem i do rekapitulace minulých let.

„K vojsku jsem přišel doslova s holým zadkem. Jen si vzpomeň, jak jsem odsud utíkal v košili a kalhotách. Musel jsem všechno prodat, i oblečení, abych měl na zbraně. Co bych ale neudělal pro císaře Maxmiliána, posledního skutečného rytíře! I všechny ty knihy Cicera, Horatia, Ovidia, Vergilia a Plinia, které můj preceptor za strýcovy peníze s takovou péčí nakoupil, jsem oželel a proměnil za arzenál."

„To ti srdce trhalo, co?" podotkl s líčeným soucitem Popel. „Ještě teď si vyčítám, že jsem je od tebe za tu šejdířskou cenu koupil a pak měsíce sušil hubu. Ale nevadí, to už je promlčené, povídej dál."

„Nastoupil jsem k jeho lancknechtům pod velením Georga von Frundsberg. To je ten nejlepší chlap, jakého si umíš představit. Vykřesal z nás vojáky – po vzoru Švýcarů – ale mnohem lepší. Byl jako náš otec. Hodně nepřátel, hodně cti, říkával. V mé první bitvě u La Motta jsme pod jeho velením rozsekali Benátčany jaksepatří. To měli za to, že přes svoje bažiny nepustili císaře Maxmiliána do Říma k papeži na korunovaci!"

„Posmívat se mu ale nepřestali," přisadil si Popel. „Říkají mu Massimiliano di pochi denari, protože věčně nemůže sehnat peníze na válku s Turky."

Jindřich se rozhorlil. „No jasně, posmívají se a zároveň si třou spokojeně ruce. Vědí, že on jediný by dokázal osvobodit Svatou zemi i Balkán od té pakáže. Jenže to se kupcům z Benátek nehodí do krámu. S Turky moc rádi obchodují."

„K čertu s Turkem! Ty jsi ale šel od vítězství k vítězství, chápu to správně?"

„Nedělej si šprýmy a zkus si sám živořit pár měsíců v blátě a zimě. Někdy nám velitelé dlužili žold řadu měsíců. Byl hlad a bída, spali jsme ve stanech nebo v boudách se slaměnou střechou, kde po nás lezly vši a krysy. Naštěstí jsem se

naučil dobře střílet, vydělal si na arkebuzu a pak už jsem si přišel na slušné peníze i zacházení. Ale abych nemluvil jen o sobě, jak se tu žije tobě, Jeníku?“

„Jsem věčný student a nestěžuji si, jen peněz kdyby mi z domova ráčili posílat víc.“ Potutelně se usmál. „To víš, studentský život se prodraží.“

„Takže domů do Čech se nechystáš?“

„Zatím ne, a ty?“

Jindřich zavrtěl hlavou a obrátil do sebe další sklenici vína. Na domov nedokáže vzpomínat střízlivý.

„Já už snad ani domov nemám. Otec je po smrti, matka znovu provdaná, strýc mě nesnáší…“

„A divíš se mu?“ zazubil se Popel.

Jindřichovi se nebezpečně zablesklo v očích.

„Já ti něco povím. Strýc mně a bratřím Joštovi a Petrovi slíbil, že až dosáhneme plnoletosti, dá nám deputát. Prostě nějaký majetek, abychom mohli sami hospodařit a zařídit si život po svém. Když jsem mu v šestnácti letech jeho slova připomněl, tvrdil, že je ještě brzy. Přitom můj táta se stal vladařem v šestnácti! Za rok jsem to zkusil znova. Vymluvil se na naše rodové zřízení, které stanoví nedělitelnost rožmberského majetku. Přitom ale můj nejstarší bratr Jan od něj dostal dvě výnosná panství! Tak jsem mu napsal, ať se tedy chová podle toho rodového zřízení a dá mi aspoň peníze na cestování. Zjistil jsem si, že je tam napsané pravidlo, že když je syn schopen a ochoten poznávat cizí kraje, má se mu to umožnit. A co myslíš, že mi odpověděl? Prý mu to nedoporučil jeho kancléř. Jo, ten, co mě jako dítě zavřel nejdřív do jednoho kláštera a pak do druhého. Škola tomu říkal. A navíc mi oba vzkázali, ať se prý pilněji věnuji studiu, nebo mě pošlou do kavalírské služby k bavorskému vévodovi.“

Jindřich několikrát vztekle bouchnul do stolu, pak si odplivl a už tišším hlasem pokračoval: „Teď u Marignana mi zachránil život jeden chlap od nás, z Třeboně. Vyprávěl

o domově moc pěkně… Víš, poprvé mě napadlo, že možná přece jen není úplně nejlepší nápad chcípnout někde na bojišti a nechat se zahrabat v cizí zemi.“

Popel mu rychle dolil.

„To chápu, zvlášť když doma máte určitě nějakou výstavní hrobku. Ale teď vážně, co máš tedy v plánu?“

„Chvíli bych tu pobyl, odpočal si a pak bych se chtěl konečně podívat do Říma, cestovat, dokud mi nedojdou peníze. Potom se uvidí. Nechceš jet do Říma se mnou?“

„Nezapomínej, že ani můj strýc mě zrovna nerozmazluje, a pro dva by tvůj žold dlouho nevystačil.“

„Hm, rodina… Všude je to stejné,“ ušklíbl se Jindřich. „Když už jsme zavzpomínali na jednoho křiváka, pověz mi, pobývá tady v Bologni ještě ten násoska, veršotepec Villatik?“

„Ten se naštěstí opíjí někde jinde,“ zazubil se Popel. „Pamatuješ, jak nádherně zuřil, když jsme přeložili do češtiny jeho vznešené latinské jméno? Simon Fagellus Villaticus alias Šimon Bouček Venkovánek.“

„Jo, pamatuju. Stejně dobře si ale pamatuju i spoustu nepříjemností, které jsem s tímhle svým preceptorem zažil.“

„Některé jeho básničky a průpovídky byly ale docela vtipné, to musíš uznat.“ Popel zalovil v paměti. „Třeba cechovní pravidla obrácená naruby: V jídle a v pití žádné míry nedržte, abyste dlouho nestonali a lehce umřeli. Do postele nikdy nechoďte před půlnocí, nestelte a nesvlékejte se, abyste si ušetřili ráno práci s oblíkáním. Dbejte, abyste vždycky dlužni byli a nikdy z dluhů nevycházeli, a tak jestliže jsi jednomu dlužen, zadluž se u jiného, prvnímu zaplať, a podobně pořád dál. O chalupu se nestarejte, kdyby někde šindel vypadl, vytrhejte jich víc, neb je líp, když to velkou děrou teče, než když jen potůčkem zatéká. Kdo počne něco stavět, ať to nedodělává a nechá vše zas padnout.“

„Jo, tyhle vtípky mu šly dobře,“ přikývl Jindřich. „Vzpomínám si, že tomu říkal Frantova pravidla podle nějakého kamaráda z Plzně a důsledně se jimi řídil.“

„Prý jsi vzal Villatika jednou pod krkem tak, že málem duši vypustil, je to pravda?“

„Jen jednou?“ ohradil se Jindřich téměř dotčeně. „Myslím, že přinejmenším třikrát. A nic z něho přitom nevyšlo…“

„Každopádně teď se ten na kněze vysvěcený sud vína stal kanovníkem v kapitule u svatého Víta v Praze,“ dodal Popel.

„Dobře jim tak,“ okomentoval novinku Jindřich a poručil další chod.

Na stůl přinesli voňavou kachní pečínku.

„A teď to hlavní,“ nadhodil Popel a s chutí se zahryzl do stehýnka. „Ženy!“

„Markytánky jsou přeceňované, řekl bych… Jestli tě tedy zajímá tohle.“

„Ne, ne, já mám na mysli místní ženy. Víš, jaká pověst tě provází? Prý jsi tu za těch pár let zasadil tolik růží, kolik Popelů já za život nestihnu.“

Jindřich mu uštědřil přátelskou, ale citelnou herdu do zad. „V tom případě se začni víc snažit.“

Přiložil číši ke rtům. Tu Popelovu poznámku potřeboval rychle zapít. Stejně mu ale na jazyku zůstala hořkost.

VOLÁNÍ RODU

Vyšebrodským klášterním kostelem zvolna kráčela čtveřice mužů. Opat Kryštof doprovázel vzácnou návštěvu: z Krumlova přijel rožmberský vladař Petr spolu se svým rádcem a emeritním kancléřem Václavem z Rovného a ze Strakonic přicestoval Petrův synovec Jan z Rožmberka, velkopřevor johanitského řádu v Čechách. Petr z Rožmberka se chtěl svým hostům pochlubit náhrobním kamenem, který dal před nedávnem vsadit do zdi v místech, pod nimiž se v podzemí nachází rožmberská hrobka. Naposledy se otevřela, aby přijala jeho zesnulou choť Alžbětu. Petrovi se zalijí oči slzami pokaždé, když na ten okamžik vzpomene, přestože od té doby uplynulo již sedmnáct let.

Václav z Rovného se při prvním pohledu na nádhernou, více než dva metry vysokou desku z červeného mramoru pokřižoval. Johanita Jan v úžasu poklekl. Mimořádně zručná ruka kameníka vykouzlila erbovní obraz, jim dobře známý z rožmberských pečetí a nástěnných maleb v síních rodových hradů: rožmberský jezdec – rytíř v plné zbroji, v pravé ruce třímající meč, v levé bílý štít s červenou pětilistou růží. Růže zdobí i přilbici, jejíž hledí je tajuplně stažené. Rytíř, řítící se na koni… Kam? Do bitvy, nebo do záhrobí?

„Hleďte, zde je hrob pánů z Rožmberka, zakladatelů tohoto místa, s předností původu od knížat Orsini," přečetl Petr nahlas nápis, který byl vytesán do obrubně kamene. Stěží přemáhal dojetí. S pýchou pak vyslechl očekávanou chválu, kterou ostatní zahrnuli jeho budovatelský počin.

„Přátelé, nebudu před vámi zastírat, že kromě touhy oslavit význam našeho rodu jsem byl veden i myšlenkami na konečnost svého života. Zvláště v poslední době neodbytnými, neboť mě opouštějí síly i zdraví. Již od chvíle, co jsem zůstal jako vdovec sám, nenacházím útěchy v ničem jiném než v pomyšlení na život věčný a na to, jak se zalíbit našemu Pánu, Ježíši Kristu."

Opat souhlasně pokýval hlavou. „To je správná řeč, tak má smýšlet kajícný křesťan."

Petr ale ještě nedomluvil. „Skutečný smysl nacházím již jen ve snaze, jak napravit vše, čím jsem našeho Pána v životě urazil a čím jsem já nebo moji předkové poškodil jeho pozemské tělo – naši svatou církev."

Václav z Rovného naznačil svému pánovi, že by rád něco dodal. Petr mu blahosklonně pokynul na souhlas.

„Dobrotivá římská církev má nyní naší péče zapotřebí o to víc, jak trestuhodně se šíří heretické učení toho arcilotra Luthera." Zahrozil stařeckou rukou. „Jen ať skončí v pekle, v plamenech ohně věčného spolu s Jidášem, Viklefem, Husem, Žižkou i se všemi ostatními kacíři!"

Petr pokýval hlavou, pak se obrátil na synovce: „Jene, ty jsi mi byl vždy nejbližší, jsi rozvážný, zbožný… Dobře jsem udělal, že jsem se svého času přičinil u velmistra řádu, aby ses stal v Čechách velkopřevorem."

„A já vám, strýčku, za to vždy budu neskonale vděčný," navázal oslovený a pak se zas uctivě odmlčel.

„Nevím, co budoucnost přinese této zemi, cítím však, že se nad námi stahují mračna." Petr se zachmuřil ještě víc, než bylo u něj obvyklé. „Král Ludvík je dosud dítě a Uhři ho drží daleko od Čech. Však můj milovaný přítel pan Zdeněk

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázku z knihy Rožmberský jezdec**.**
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.